

ОСТАННІ НОВИНИ

12:44 Громадянське розслідування земель в Україні на межі провалу: нардеп навів шокуючу статистику

12:29 «Соняхи» — «королева Жезлів» та лідерство, Левам — «Дев'ятка Кубків» та задоволення: Таро-прогноз на 19 червня

12:21 Мої гроші і моя свобода: популярна танцівниця вразила коштовною покупкою

12:05 Не зелений: дієтологи назвали корисний чай для мозку, серця та кишківника

12:04 Українським військовим обмежать доступ до азартних ігор на період воєнного стану

12:04 Нацгвардієць, який дослужився у російському полоні до «завгоспу барака», підозрюють у знуцаннях над полоненими українцями

Бриль для майбутнього президента та віночок для принцеси: секрети майстрині солом'яних шедеврів з Опішні

12:25 — 7 березня 2026

Ганна ВОЛКОВА, «ФАКТИ»

Олена Опанасюк працює у воєнізованій охороні. Охороняє музей родини Кричевських в **Опішні** на **Полтавщині**. А за «сумісництвом» плете вироби з соломи. Це її хобі. Ось уже двадцять шість років вона практично не випускає з рук цього природного матеріалу.

— *Навіть не пригадую, коли я дивилась телевізор, аби цюсь не плела чи не зшивала при цьому, — усміхається вона, — Тут у мене нема вихідних. Інді, щоб виготовити якусь унікальну, авторську річ, мені потрібно попередньо зробити тисячу різних деталей, а потім — лише зібрати їх до купи. Якщо не любити цієї справи, то нічого не вийде. Нею треба жити.*

Міль поб'є й миші згризуть: чому не можна використовувати колоски

Пані Олена — членкиня Спілки майстрів народного мистецтва України. Зі звичайної, переважно житньої, соломи вона створює дивовижно гарні речі. Як каже сама майстриня, солома — це матеріал, який просто грає в руках. З нього можна зробити все: капелюхи, сумки, кошики, вази, підсунники, прикраси, віночки, чільці, сережки, обручі…

Її бабуся, майстриня народної творчості Олександра Великодня, навчала вичивати. Однак це заняття Олену не захопило. Зате вже у дорослому віці, побачивши солом'яні вироби заслуженої майстрині народної творчості України з Харківщини Галини Воловик, вона втратила спокій. Два роки пішло в неї на те, щоб досконало опанувати цю справу, зрозуміти всі її тонкощі.

— *Пригадую, як я пишалася своїм першим серйозним виробом — кошком, — каже Олена. — Тоді їй мені здавався верхом досконалості. А зараз дивлюсь на нього й бачу, який він кособочий та незграбний. Тепер його не показала б нікому…*

Жоден учитель, говорить жінка, не видасть власних секретів соломоплетіння. А їх досить багато. Скажімо, поєднувати в одній деталі треба лише однакові за товщиною й гнучкістю соломинки, інакше деталь вийде нерівною. Особливо це видно у дрібних речах, скажімо, в німбах на ангелах-оберегах.

Тому, перш ніж узятися за роботу, майстриня сортує соломку за товщиною, довжиною, кольором, м'якістю, гнучкістю…

Поєднувати в одній деталі треба лише однакові за товщиною й гнучкістю соломинки, інакше вона вийде нерівною. Особливо це видно у дрібних речах

А до того вона зрізає жито чи пшеницю в міру їхнього дозрівання. Зернові вирощує самостійно, на власному городі, без додавання гербіцидів. Обов'язково скошує серпом, як робили у давні часи, обрізає колоски, після чого в'яже у снопи й сушить під стріхом.

— *Солома з колосками підходить лише для оберегів та декоративних снопів. Такі зернові потрібно зрізати ще у стані цвітіння, — пояснює майстриня. — У декоративних виробах колоски, що вже наливаються, почнуть ослатися, а зерно можуть погризти миші чи міль побити.*

Якщо зрізати жито зеленим, то висушена солома матиме зеленуватий відтінок. Якщо зрізати трохи пізніше, через тиждень, то вона буде білою. Ще пізніше — жовтою. Останній зріз завжди має коричневий відтінок.

Окрім того, існує багато способів підсилити колір, надати йому яскравості. Дехто, щоб солома стала білою, вимочує її в нашатирному спирті чи перідролі. Пані Олена — за натуральність, тому висвітлює її на сонці. Описля фарбує у відварі або цибулиння, або горіхової шкаралупи, чи в марганці. Лише зрідка використовує анілінові фарби. Темні виходять завдяки присмалюванню праскою.

Кольорову солому пані Олена використовує переважно в ексклюзивних виробах. Дуже гарний вигляд вона має у квітах, композиціях.

Для еластичності солому треба проварити чи пропарити. Вона часто йде на брилі. З такої соломи вироби можна гнути й складати, як заведено, — вони не ламаються й не втраять форми.

Важливо також правильно використовувати природну товщину соломини. Для жіночих капелюхів майстриня бере верхні частини стебла — ті, що ближчі до колосків, бо вони ніжніші. А для чоловічих брилів — середню частину. Грубіша солома — та, що від кореня, — йде для виготовлення кошиків, сумок, підставок під тарілки або чашки, цукерниць тощо. З нею важче працювати — болять пучки.

“*Читайте також: [Мода минула, димарі лишились: майстер-самоучка з Полтавщини прикрашав труби на будинках справжніми витворами мистецтва](#)***”**

Що робити, якщо коза прогризе капелюх?

— **Над чим ви зараз працюєте?** — запитує пані Олену.

— *Невдовзі в Опішні відбудеться фестиваль веснянки, на який я запрошена. Тому плету на продаж чоловічі брилі. Це чи не найходовіший товар. Влітку взагалі нарозхват ідуть.*

— **За які гроші продаєте?**

— *Залежить від ширини крисів. Є вузькі, середні й широкі. Є козацькі брилі, а є гусарські сомбрєро… Середня ціна — 700–800 гривень.*

— **Які товари найдорожчі?**

— *Ексклюзивні, звісно. Ті, які не повторюються. Є такі покупки, для яких це дуже важливо. Хтось купує дешеві, ходові речі, а хтось полюбить вишукані. Тому ціни різні, залежно від категорії.*

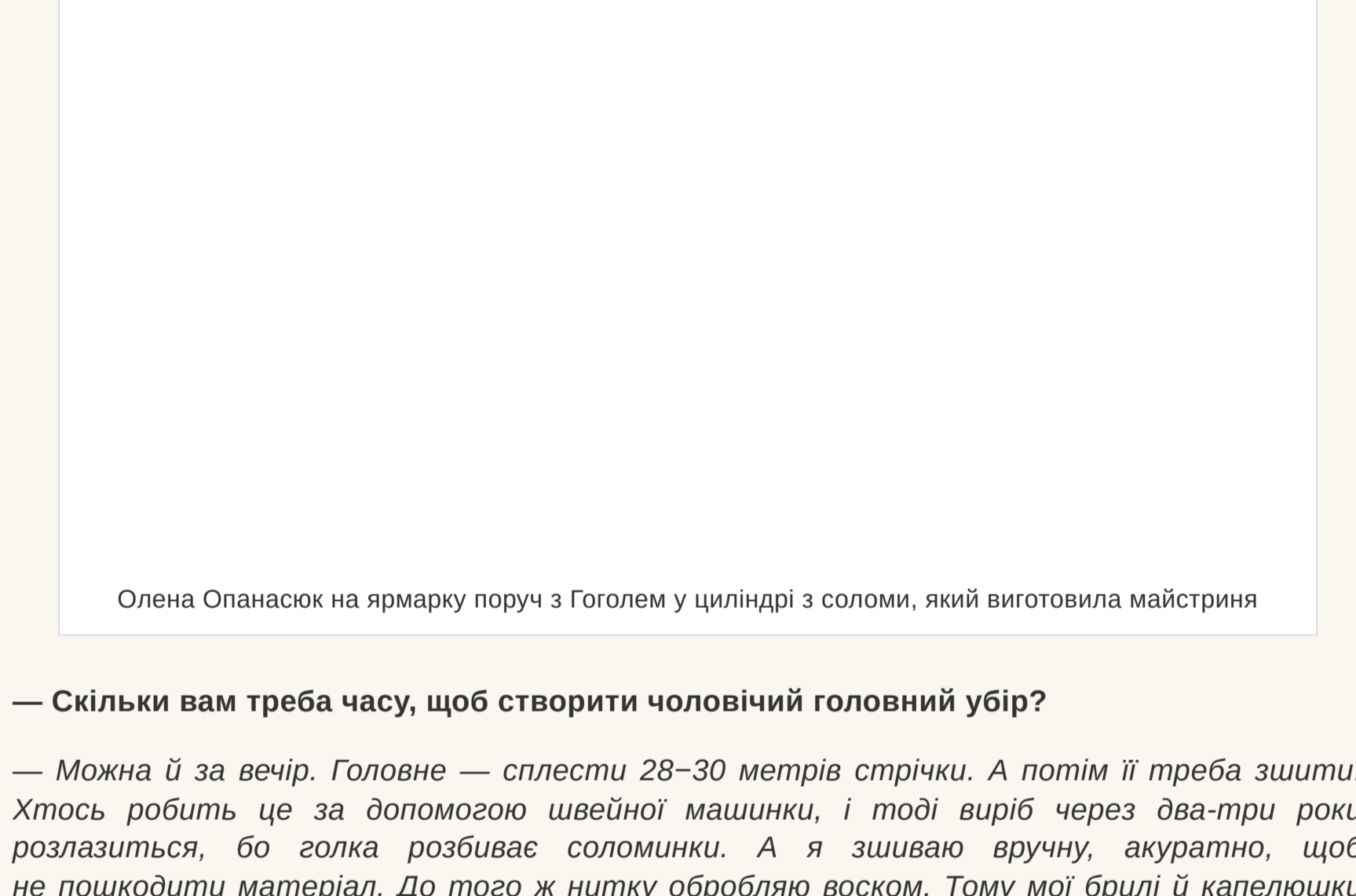
— **А це правда, що принцеса Уельська Кейт Міддлтон має солом'яний віночок вашої роботи?**

— *Правда. Років вісім тому до мене звернулися представники посередницької фірми, що працюють з народними ремеслами й відправляють речі за кордон, і попросили сплести великий кольоровий вінок для принцеси за фотографією. Я працювала над ним два з половиною місяці. Втім, на Кейт його не бачила.*

— **І Віктор Ющенко, кажуть, був вашим покупцем?**

— *Так. Це ще коли він керував Національним банком й приїжджав на Сорочинський армарок. А мене туди як майстриню народної творчості щоріко запрошували. Подарувала йому невеликий сувенір, а він прибав у мене розкішний бриль.*

Мої вироби ручної роботи є й в інших українських політиків, а також у Національному музеї-заповіднику українського гончарства в Опішні, а їхні фото — у базальою каталогах. Скажімо, одна з моїх авторських робіт — «Янгол» — представлена в каталозі виставки творів майстрів народного мистецтва Полтавщини.

Олена Опанасюк на ярмарку поруч з Гоголем у циліндрі з соломи, який виготовила майстриня

— **Скільки вам треба часу, щоб створити чоловічий головний убір?**

— *Можна й за вечір. Головне — сплести 28–30 метрів стрічки. А потім її треба зшити. Хтось робить це за допомогою швейної машинки, і тоді виріб через два-три роки розлязеться, бо голка розбиває соломинки. А я зшиваю вручну, акуратно, щоб не пошкодити матеріал. До того ж нитку обробляю воском. Тому мої брилі й капелюшки слугують 15–20 років. Колись, до речі, бачила на одному чоловікові мій бриль. Він був заночений, чорний від пилу й поту, але цілий.*

Цікаво, що опішнянська майстриня при плетінні головних уборів не використовує, як багато хто, розмірної кожанки. Їй достатньо знати об'єм голови й висоту. І з розміром завжди вгадує. Це тому, каже, що відчуває матеріал.

— *А ось ремонтувати не берьсь, — усміхається. — Якщо до мене на ярмарку підходить дідусь і показує бриля. «Коза з'їла маківку. Чи не можна полатати?» — питає. На жаль, це неможливо.*

Ялинкові прикраси й ангели для захисників

Чому народні майстри соломоплетіння використовують переважно жито? Пояснення досить просте. Бо в ньому найдовші з усіх злакових культур міжвузлові проміжки на стеблах. До речі, всі вузли (іх на стеблині, що сягає до метра й більше, 5–7) вирізають і викидають.

Я думала, пані Олена на своєму городі вирощує жито замість картоплі. А вона сміється:

— *Та ні, хіба що соток два засіваю. Цього досить на цілий рік. Потроху підсіваю пшеницю, овес і льон, які також використовую в роботах. Вони дають гарні відтинки.*

Серед унікальних виробів Олени Опанасюк особливе місце займають ялинкові прикраси. Колись вона наряджала ними свою ялинку, а потім виготовила для Літературно-меморіального музею В. Г. Короленка у Полтаві. Іграшки у вигляді сніжнок, зірочок, дзвіночків, шшечок, ангелочків відтворюють традиції новорічних святкувань більш ніж столітньої давнини.

Пані Олена навіть підставки для тарілок (підсунники) та під чашки перетворює на маленькі шедеври.

Всі ці побутові речі її оточують вдома, багато що вона дарує. А їхня кількість лише зростає, бо майстрині замовляють то одне, то інше. Найчастіше вона щось плете саме під замовлення.

“*Читайте також: [«Я створюю картини-обереги з насіння», — майстриня Наталія Тесленко](#)***”**

— *Раніше я ледь не всю Україну об'їздила, була учасницею багатьох міжнародних заходів, — розповідає. — Було, як вихідні, так і їду кудись… Мене скрізь запрошували з моїми виробами: на виставки, конкурси, свята. Навіть на Євро-2012 у Донецьк… Маю купу грамот, подяк, нагород.*

А скільки майстер-класів провела для дорослих і дітей, групових й індивідуальних!

Майстер-класи в Олени Опанасюк досить короткі, але результативні. Вона не показує, як плести брилі, бо це забарна робота, яка новачкам швидко набридає. За короткий час можна сплести бриля хіба що на ляльку, але це не цікаво. Учням важливо вийти з заняття з готовим виробом, який можна буде носити чи поставити вдома. Тому зазвичай вона вчить плести обручі, підкови, ангелочків, дзвіночки…

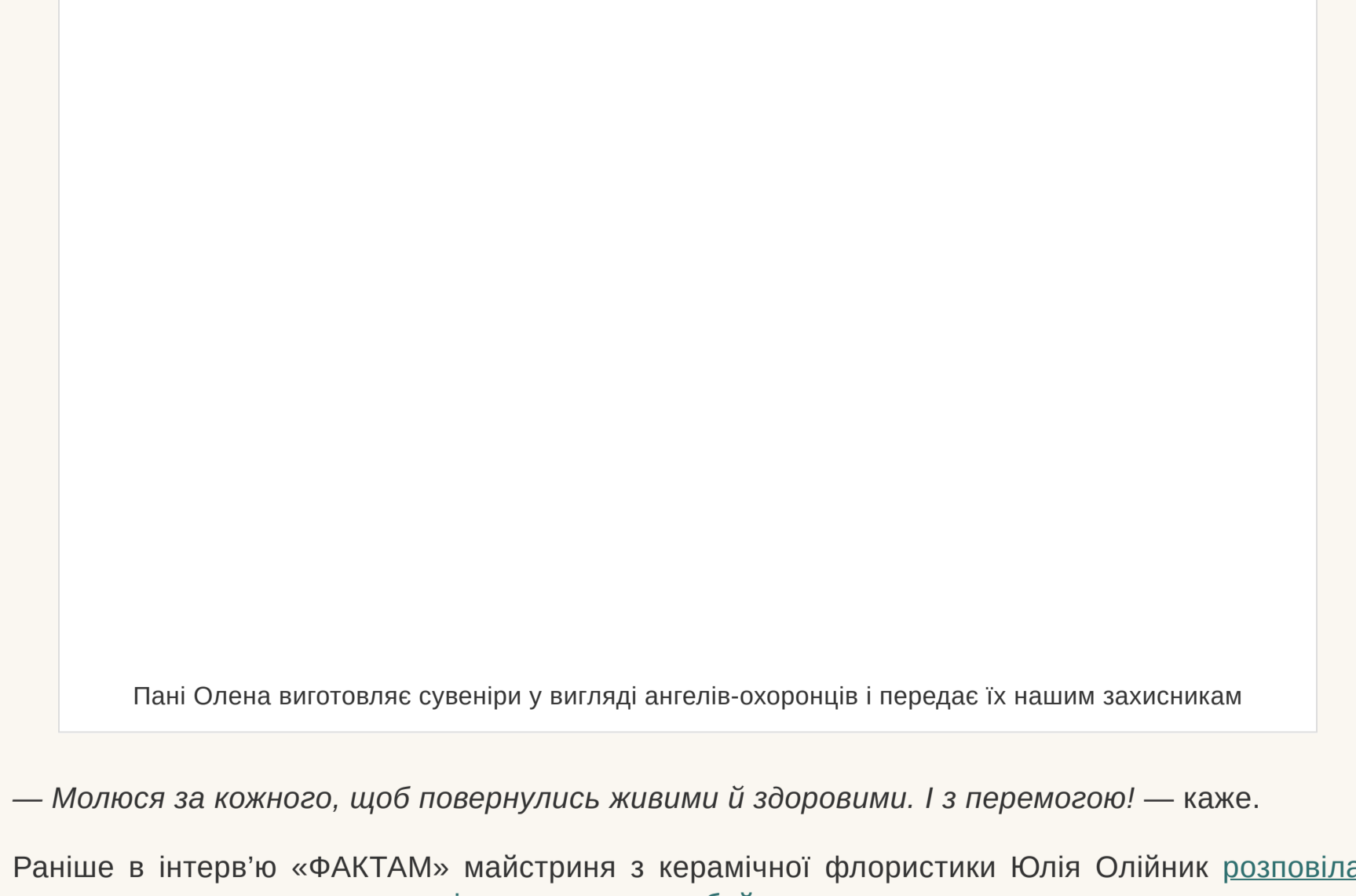
— **Не боїтесь конкурентів?**

— *У кожного майстра свій почерк. Навіть якщо стоятиме поряд десять однакових виробів десяткох майстрів, то всі вони будуть різні. А покупець вибере те, що відповідає його смаку й гаманцю.*

— **Що вам найбільше подобається у вашому захопленні?**

— *Є досить багато технік плетіння косичок: у чотири, п'ять, шість, сім соломинок… Плоске, об'ємне… А мені подобається опановувати нові техніки.*

Ще пані Олена виготовляє сувеніри у вигляді ангелів-охоронців з синьо-жовтими стрічками й передає їх через волонтерів для наших захисників.

Пані Олена виготовляє сувеніри у вигляді ангелів-охоронців і передає їх нашим захисникам

— *Молюся за кожного, щоб повернулись живими й здоровими. І з перемогою! — каже.*

Про те, як створює красу, **якщо нікого не залишає байдулом**.

Фото, відео *Ольги Усанови* та зі сторінки *Олени Опанасюк* у **фейсбуці**

Читайте нас у **Facebook**

☎ 2411

◀ До змісту розділу

Побачили помилку? Виділіть її та натисніть CTRL+Enter

🖨 Друкувана версія 🗨 Лист редакторів ⚠️ Поскаржитися

 f Поділитися 0 ↪ Поділитися 🐦 Твітнути

ЗАРАЗ ЧИТАЮТЬ

<p>Українцям можуть ускладнити вихід на пенсію: урядомінімі заговорили про жорсткі умови</p>	<p>Зелень не зв'язує навіть через тиждень: лайфхак від шер-кухарів</p>	<p>Забудьте про холодну воду: як очистити відрі за лічені секунди без зусиль</p>	<p>Пенсії з 1 липня переахують частині українців: хто отримає надбавку</p>
--	--	--	--

Новини партнерів

<p>Мапа сайту</p> <ul style="list-style-type: none">Новини Україна Політика Гроші Події	<ul style="list-style-type: none">Світ Пряма лінія Блоги Спорт Футбол	<ul style="list-style-type: none">Культура Шоу-бізнес Життя дня Суспільство Стиль життя	<ul style="list-style-type: none">Книга рецептів Люди та звірі Життєві історії 23 роки потому	<ul style="list-style-type: none">Історія сучасності Наука та технології Клуб сломиченів Залютайте у Явків	<ul style="list-style-type: none">Іменинники дня Гороскоп Курс валют Фотографія Подоро
--	---	---	--	---	--

Реклама | [Передплата](#) | [Контакти](#) | [Привітання](#) | [Співучеття](#) | [Правила користування сайтом факту.ua](#)

© 1997—2026 «**Факти та Коментарі**»
Усі права на матеріали сайту опорюються у відповідності до законодавства України.

Матеріали під рубрикою «Інтерв'ю розмови», «Розмови», а також позначені символіком 🗨 публікуються у якості реклами та мають інформаційно-комерційний характер.